

การพัฒนาระบบการสั่งจ่ายยาฟาวิพิราเวียร์ (Favipiravir) ในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อ COVID-19

ภก.นันทวัฒน์ โททุมพล โรงพยาบาลบ่อพลอย จ.กาญจนบุรี

ปัญหาและสาเหตุ

จากการทบทวนข้อมูล 1 สิงหาคม 2564 – 31 กันยายน 2565 มีผู้ป่วยเด็กอายุ < 18 ปี ติดเชื้อ COVID-19 สะสม จำนวน 1,278 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 ของผู้ติดเชื้อทุกกลุ่มอายุและมีผู้ป่วยเด็กติดเชื้อ COVID-19 ร้อยละ 56 ที่จำเป็นต้องใช้ยา ยาฟาวิพิราเวียร์

พบว่า การสั่งจ่ายยาฟาวิพิราเวียร์ยังมีความคลาดเคลื่อนค่อนข้างมาก ทั้งความคลาดเคลื่อนที่มาจากบุคลากรทางการแพทย์ เช่น ขนาดยาที่ไม่ถูกต้อง, ระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม, จำนวนเม็ดยาที่สั่งไม่ครบคอร์สการรักษา, ระยะเวลาที่ใช้ในการสั่งยาหรือจ่ายยาที่นานเกินไป การคำนวณขนาดยาตามน้ำหนักของผู้ป่วยเด็ก ซึ่งจะต้องสั่งจ่ายให้ได้ขนาดที่ใกล้เคียงกับขนาดยาที่คำนวณได้ ด้วยข้อจำกัดมีเพียงยาฟาวิพิราเวียร์รูปแบบเม็ดเปลี่ยนขนาด 200 mg เท่านั้น ทำให้เมื่อมีการสั่งจ่ายยาฟาวิพิราเวียร์ในผู้ป่วยเด็กมักจะเกิดความยุ่งยากและล่าช้า **ด้านผู้ป่วย** ด้วยวิธีการกินยาฟาวิพิราเวียร์ที่มีความซับซ้อนเพราะต้องกินยาทุก 12 ชั่วโมง และขนาดยาในวันที่ 1 และวันที่ 2-5 มีความแตกต่างกัน ประกอบกับในผู้ป่วยเด็กบางคนต้องแบ่งยาเม็ดออกเป็น 1/4, 1/2 หรือ 3/4 ของเม็ดยา ซึ่งยิ่งทำให้ผู้ปกครองเกิดความสับสนและไม่มั่นใจในการบริหารยา

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

- ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดยาฟาวิพิราเวียร์ในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อ COVID-19
 - เปลี่ยนวิธีการจัดยาเป็นแบบหนึ่งหน่วยขนาดใช้ (Unit dose) พร้อมกับหักแบ่งเม็ดยาในแต่ละ Unit dose ให้ตรงตามหน้าฉลากยา
 - พัฒนา “ฉลากช่วยกินยาฟาวิพิราเวียร์” ติดในแต่ละ Unit dose เพื่อให้ง่ายต่อการให้คำปรึกษาด้านยาของเภสัชกร
 - เพิ่มฉลากช่วย “วิธีการผสมยาเพื่อเตรียมให้เป็นยาน้ำสำหรับเด็ก” ลงไปในซองยาเพื่อให้ง่ายต่อการให้คำปรึกษาด้านยาของเภสัชกรและง่ายต่อการบริหารยาที่บ้านของผู้ปกครอง
 - แนบใบคำแนะนำวิธีการผสมยาเพื่อเตรียมให้เป็นยาน้ำสำหรับเด็กในซองยา

กิจกรรมการพัฒนา

- การพัฒนาเครื่องมือ “ตารางขนาดยาฟาวิพิราเวียร์ในเด็ก”
 - ทบทวนเวชปฏิบัติการดูแลรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ COVID-19 และร่วมอภิปรายกับทีมแพทย์ถึงขนาดยาที่ใช้เป็นขนาดมาตรฐานของโรงพยาบาลบ่อพลอย
 - ออกแบบเครื่องมือ โดยออกแบบในรูปแบบตารางคำนวณขนาดยาตามน้ำหนักตั้งแต่ 5-50 kg
 - จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ ประชาสัมพันธ์, สื่อสารสร้างความเข้าใจกับทีมสหวิชาชีพ และกำหนดจุดวางเครื่องมือ ได้แก่ ARI clinic, Cohort ward และ PUI ward

ขนาดยา Favipiravir ในเด็ก

BW (kg)	STAT DOSE		จำนวนเม็ด		CONTINUE DOSE		จำนวนเม็ด	
	35 mg/kg/dose	ปริมาณยา (mg/dose)	200 mg/tab	จำนวนเม็ดรวม (1 วัน)	15 mg/kg/dose	ปริมาณยา (mg/dose)	200 mg/tab	จำนวนเม็ดรวม (5 วัน)
5	175	200	1	2	75	100	1/2	4
6	210	200	1	2	90	100	1/2	4
7	245	250	1+1/4	3	105	100	1/2	4
8	280	300	1.5	3	120	150	3/4	6
9	315	300	1.5	3	135	150	3/4	6
10	350	350	1+3/4	4	150	150	3/4	6
11	385	400	2	4	165	150	3/4	6
12	420	450	2+1/4	5	180	200	1	8

- เพิ่มโค้ดคำสั่งวิธีใช้ยาฟาวิพิราเวียร์ที่ได้จากการคำนวณตามน้ำหนักในแต่ละช่วงน้ำหนัก (5-50 kg) เข้าไปในระบบโปรแกรม HOSxP
 - สร้างโค้ดคำสั่งที่จะใช้เป็นตัวแทนเมื่อมีการคีย์วิธีการใช้ยาฟาวิพิราเวียร์
 - นำโค้ดคำสั่งและวิธีการใช้ยาฟาวิพิราเวียร์ เพิ่มเข้าไปในระบบโปรแกรม HOSxP
 - ทดลองคีย์โค้ดคำสั่งและปรีนสติ๊กเกอร์ยาฟาวิพิราเวียร์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลบนฉลากยา

วิธีการใช้ยาฟาวิพิราเวียร์	โค้ดคำสั่ง
วันที่ 1 : รับประทานครั้งละ 1+3/4 เม็ด ทุก 12 ชม.	1+3/4tab12hr(1/2tab12hr)x5D
วันที่ 2-5: รับประทานครั้งละ 3/4 เม็ด ทุก 12 ชม.	

ตัวอย่างการคีย์ฉลากยาแบบเดิมและแบบใหม่

การคีย์ฉลากยาฟาวิพิราเวียร์แบบเดิม	การคีย์ฉลากยาฟาวิพิราเวียร์หลังเพิ่มโค้ดคำสั่ง
พิมพ์เครื่องหมาย * กด Enter เพื่อเพิ่มวิธีการใช้ยา จากนั้นพิมพ์วิธีการใช้อย่างละเอียดด้วยตัวเอง	พิมพ์โค้ดคำสั่งแล้วเลือกวิธีการใช้ยาฟาวิพิราเวียร์ที่ต้องการ จากนั้นกด Enter

ฉลากยาที่ได้จะเหมือนกันทั้งแบบพิมพ์วิธีการใช้เองและแบบพิมพ์วิธีการใช้โดยโค้ดคำสั่ง

แบบพิมพ์วิธีการใช้เอง	แบบพิมพ์วิธีการใช้โดยโค้ดคำสั่ง

สรุปผลงาน

แผนกเภสัชกรรมร่วมกับคลินิก ARI clinic ได้พัฒนาระบบการสั่งจ่ายยาฟาวิพิราเวียร์ (Favipiravir) ในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อ COVID-19 โดยอาศัย “ตารางขนาดยาฟาวิพิราเวียร์ในเด็ก” “โค้ดคำสั่งวิธีใช้ยาฟาวิพิราเวียร์” และการเปลี่ยนวิธีการจัดยาเป็นแบบหนึ่งหน่วยขนาดใช้ (Unit dose) พร้อมกับ “ฉลากช่วยกินยาฟาวิพิราเวียร์” หลังดำเนินงาน พบว่า แพทย์สามารถสั่งยาฟาวิพิราเวียร์ที่มีขนาดและฉลากถูกต้อง รวดเร็ว เภสัชกรสามารถจ่ายยาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองสามารถบริหารยาให้กับผู้ป่วยเด็กได้อย่างถูกต้อง ผู้รับบริการปลอดภัย

บทเรียนที่ได้รับ

- การใช้ “ตารางขนาดยาฟาวิพิราเวียร์ในเด็ก” และ “โค้ดคำสั่งวิธีใช้ยาฟาวิพิราเวียร์” ทำให้แพทย์สามารถสั่งยาฟาวิพิราเวียร์ที่มีขนาดถูกต้องและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ฉลากยามีความถูกต้องเหมาะสม เภสัชกรสามารถนำจ่ายยาให้กับผู้ป่วยได้ในทันที โดยไม่ต้อง consult แพทย์ในการแก้ไขฉลากและวิธีใช้ยา
- การจัดยาฟาวิพิราเวียร์เป็นแบบหนึ่งหน่วยขนาดใช้ (Unit dose) และการใช้ “ฉลากช่วยกินยาฟาวิพิราเวียร์” ทำให้เภสัชกรสามารถลดระยะเวลาการจ่ายยาลงแต่ยังคงเพิ่มประสิทธิภาพในการอธิบายยา ผู้ป่วยเข้าใจวิธีการบริหารยามากยิ่งขึ้นในระยะเวลาที่สั้นลง สามารถนำยากลับไปบริหารที่บ้านได้อย่างถูกต้อง
- การสั่งยาฟาวิพิราเวียร์ในเด็กที่ติดเชื้อ COVID-19 มีความเป็นมาตรฐาน ผู้ป่วยทุกคนจะได้รับขนาดยาที่ถูกต้องเหมือนกันไม่ว่าจะได้รับการรักษาจากแพทย์คนใดก็ตาม กระบวนการสั่งยา จ่ายยามีความถูกต้องและรวดเร็ว ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วย

การติดต่อกับทีมงาน : ภก.นันทวัฒน์ โททุมพล

โทร 081-0473226 E-mail : bp-hospital@hotmail.com

